

Як інструменти педагогіки партнерства можна використовувати цікаві й захопливі розповіді, відверту бесіду, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо [2, с. 17–18].

Замість підсумків, акцентуємо, що партнерські стосунки сучасного педагога виходять за межі вище окресленого трикутника дитина-педагог-батьки. Світовий досвід свідчить, що активними учасниками освітнього процесу успішно виступають різноманітні соціальні інститути, такі як –територіальні громади, професійні спілки, релігійні общини, культурно-освітні-товариства, спортивно-оздоровчі клуби, тощо [5]. Від професійності вчителя нової формації залежить ефективність педагогіки партнерства у реалізації реформ.

Список використаних джерел

1. Іщук І.П. Основи соціального партнерства в навчально-виховному закладі у творчій спадщині В. Сухомлинського. URL : [file:///Z:/User/Downloads/Nvmdup_2014_1.46_35%20\(1\).pdf](file:///Z:/User/Downloads/Nvmdup_2014_1.46_35%20(1).pdf)

2. Нова українська школа: поради для вчителя Навчально-методичний посібник. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2018/12/12/11/20-11-2018rekviz.pdf>

3. Кравчинська Т. С. Педагогіка партнерства – основні ідеї, принципи та сутність URL : http://conf-hano.at.ua/load/zbirniki/elektronnij_zbirnik_materialiv/4-1-0-680

4. Концепція реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

5. Розлуцька Г.М. Взаємодія соціальних інститутів у вихованні дітей: навчально-методичний посібник для магістрів спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки». Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 116 с.

РОЗМАН І. І.

Мукачівський державний університет, Україна

РОЗВИТОК БІОГРАФІЧНОЇ ТРАДИЦІЇ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ОСВІТИ

За доби Української революції у структурі новоствореної Української академії наук (1918) була відновлена Постійна комісія для складання Біографічного словника українських діячів, яка розгорнула працю зі складання іменних картотек, бібліографії, біографічних статей. Після її ліквідації у 1933 р. діяльність у цьому напрямі відновилася у 90-р. ХХ ст. [2].

У вирі процесів останньої третини ХІХ – початку ХХ ст. слід шукати витоки української педагогічної біографістики, що виявлялися у студіях і довідниково-біографічних виданнях, присвячених науковцям, викладачам, освітянам. При цьому, її коріння у вигляді унікальних джерельних матеріалів відстежуються з давньоруської доби.

Помітний вплив на становлення української національної біографістики справила російська імперська теорія і практика біографіки XIX – початку XX ст., яку предметно вивчали І. Беленькій, Л. Вільсон, Л. Репіна, А. Петріна та ін. В означеному контексті відзначимо два сформовані в її лоні персоніфіковані методичні підходи до реконструкції біографії. Для першого, який застосовувався до історичних і державних діячів, притаманний офіційний канонізований стиль, що не допускав «вільнодумства» у судженнях, вимагав показу заслуг і звеличення. Другий, що стосувався творчої особистості письменника, вченого, митця, передбачав заглиблення у внутрішній світ особистості, з'ясування рис характеру, які позначалися творчості та її критичну оцінку. Ці підходи проявлялися й у працях з української педагогічної біографістики кінця XIX – початку XX ст. [1].

На її формуванні також позначалися ідеї імперської історико-біографічної школи (В. Ключевський, М. Карамзін, В. Татищев); досвід складання Російського біографічного словника; поява спеціалізованих дослідницьких інституцій, зокрема проекти зі створення Біографічного інституту, та «маргінальних» біографічних студій у галузях психології і педагогіки (В. Бехтерев, О. Лазурський, Є. Лозінській), історіософії (М. Караєв) тощо. Суспільно-політичні та історико-культурні процеси визначали розвиток як біографічної традиції, так і національної освіти й педагогіки, які також, в органічному взаємозв'язку, стали однією з визначальних передумов зародження і формування педагогічної біографістики в Україні [3].

Сучасні вчені (Л. Артемова, Л. Березівська, М. Євтух, І. Зайченко, О. Любар, М. Стельмахович, Д. Федоренко, Л. Медвідь, С. Сірополко та ін.) досить повно розкрили розвиток освіти і педагогічної думки в Україні з доби Київської Русі та особливо у XIX – на початку XX ст., коли почали формуватися основи наукової педагогічної біографістики.

Цей доробок відображає тенденцію, коли процеси соціально-економічного розвитку і національного культурного відродження стимулювали державно-політичні режими та українську суспільність розбудовувати усі ланки системи освіти.

Це зумовлювало потребу вдосконалення змісту, методів, форм організації освітнього процесу, що, своєю чергою, стимулювало розвиток національної педагогічної думки як сукупності рефлексій, ідей, теорій, концептів щодо його модернізації і вдосконалення науково-методичних засад шляхом вивчення індивідуального педагогічного досвіду. Так, імперська доба першої половини XIX ст. висунула плеяду інтелектуалів, культурно-громадських діячів, просвітителів (П. Білецький-Носенко, І. Вагилевич, М. Гоголь, Я. Головацький, В. Каразін, І. Котляревський, І. Орлай, М. Орлов, І. Тимківський, М. Шашкевич та ін.), які стояли у витоків формування української педагогічної науки [4].

У середині XIX – на початку XX ст. вагомий внесок у нарощування педагогічних знань зробили українські письменники, етнографи, історики Б. Грінченко, П. Драгоманов, П. Куліш, М. Максимович, Т. Шевченко та освітні діячі, науковці М. Корф, І. Ставровські, інші. Творчість визначного хірурга М. Пирогова і філософа П. Юркевич позначилася розробкою оригінальних систем ідейних поглядів на розвиток народної освіти, теорії і практики навчання й виховання,

вимог до особи вчителя. Цілу епоху у їхньому поступі становить К. Ушинський, якого вважають «основоположником наукової педагогіки», адже його ідейна спадщина справила потужний вплив на її розвиток [3].

Список використаних джерел

1. Відділ історії та філософії освіти - Інститут педагогіки НАПН України. URL: undip.org.ua/structure/.../Відділ%20історії%20педагогіки (дата звернення: 15.03.2019).
2. Гончаренко С. Методологічні особливості наукових поглядів на педагогічний процес: від репродуктивної педагогіки до педагогіки творчо-креативної. Педагогічна освіта і освіта дорослих Європейський вимір: збірник наукових праць. Київ-Хмельницький ІПО І ОД, 2008. С. 41–65.
3. Дічек Н.П. Біографічний метод як інструмент дослідження вітчизняної історії педагогіки. Шлях освіти. 2001. № 4. С. 15 – 19.
4. Євтух М.Б. Просвітницька діяльність і педагогічні ідеї видатних українських вчених, письменників і громадських діячів кінця XVIII першої половини XIX століття. Київ, 1995. 176 с.

РОМАН В.В.,

ЛІБА О.М.,

Мукачівський державний університет, Україна

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ТА ПІЗНАВАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ

Найвиразнішою ознакою українського освітнього сьогодення є вихід на цінності компетентісно орієнтованої освіти. Основна мета реформування початкової мовної освіти полягає в запровадженні компетентісного підходу до навчання математики, який передбачає формування її молодших школярів комунікативної компетентності.

Розвиток критичного мислення стає дуже актуальним під час інтенсивних соціальних змін, коли неможливо діяти без постійного пристосування до нових політичних, економічних та інших обставин, без ефективного розв'язання проблем, значну частину яких неможливо передбачити. Саме тому очевидною є життєва необхідність критичного мислення для вітчизняної освітньої системи.

Сьогодні вже неможливо навчати традиційно: у центрі навчально-виховного процесу має перебувати учень. Від його творчої активності на уроці, вміння доказово міркувати, обґрунтовувати свої думки, вміння спілкуватися з учителем, учнями класу залежить успіх у свідомому опануванні шкільної програми.

Розвиток критичного мислення – це дуже важливий аспект не лише у навчанні, а й у повсякденному житті, де герої є реальними, а їхні вчинки – це твої дії та дії твоїх дітей. Навчити дітей мислити критично – означає правильно поставити запитання, спрямувати увагу в правильне русло, вчити робити висновки та знаходити рішення. Для того щоб кожна дитина могла розвинути свої творчі можливості, необхідним є розумне керівництво з боку вчителя.

Мета вчителя: створити ситуацію успіху для розвитку особистості дитини; надати можливість кожному вихованцеві відчути радість досягнення, усвідомлення

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>